

Silkeborg Retshjælp

Årsberetning 2017

Indledning

Silkeborg Retshjælp aflægger hermed den årsberetning for 2017, der er krævet i henhold til retshjælpens vedtægter. Endvidere er den beretning, der er krævet i medfør af § 9, nr. 2 i Tilskudsbekendtgørelsen (nr. 637 af 11. juni 2014) til Civilstyrelsen om antal rådgivninger og aktivitetsniveau i øvrigt inkorporeret.

I årsberetningen redegøres der kort for organisationen, personalesammensætningen, økonomien og aktivitetsniveauet for 2017.

Beretningsåret kort

Først og fremmest har 2017 været kendetegnet ved, at Silkeborg Retshjælp har været ramt af forandringer på mange områder.

Stor udskiftning i truppen af studenterrådgiver, nedgang i antallet af rådgivninger, ny daglig leder og nye fremtidsvisioner er nogle af de væsentligste forhold, der har haft indvirkning på retshjælpen i 2017.

Organisation og personale

Retshjælpen er en selvejende institution oprettet i 2010 ved omdannelse af den tidligere Arbejdernes Retshjælp i Silkeborg, som siden 1944 har været en sagsbehandlende retshjælpsinstitution. Retshjælpens vedtægter er tilgængelige på hjemmesiden www.silkeborgretshjelp.dk.

Retshjælpens øverste ledelse af dens bestyrelse. Pr. 31. december 2017 havde bestyrelsen følgende sammensætning:

(Ledigt – ønsker ikke at udpege et medlem)	valgt af LO Silkeborg-Favrskovs forretningsudvalg
Ledigt	valgt af medarbejdermødet blandt Silkeborgs advokater
Retsassessor Karin Haisler Jessen, Retten i Herning	valgt af medarbejdermødet blandt domstolsjurister
Lektor Anette Storgaard, Århus Universitet, næstformand	valgt af medarbejdermødet blandt juraunderviserne på universitet
Ledigt	valgt på grund af lokalkendskab af den øvrige bestyrelse
Ledigt	valgt af PTU
Stig Streyder, næstformand	valgt af Silkeborg Lejerforening
Stud.jur. Amalie Uldbæk	valgt af medarbejdermødet blandt medarbejderne
Sekretær Sanne Sofia Abildgård	valgt af medarbejdermødet blandt medarbejderne
Cand.jur Thor Suhr	Valgt af medarbejdermødet

De 3 ledige pladser har ikke kunnet findes besat. Bestyrelsen arbejder aktuelt på at forny retshjælpens vedtægter og i den forbindelse at nedsætte antallet af bestyrelsespladser. På den baggrund har bestyrelsen valgt ikke at søge de ledige pladser genbesat.

Bestyrelsen har i beretningsåret afholdt fire bestyrelsesmøder.

Bestyrelsesarbejdet er ikke honoreret. Bestyrelsen har i henhold til vedtægterne besluttet, at retshjælpen alene godtgør de studerende bestyrelsesmedlemmers transportudgifter i forbindelse med bestyrelsesarbejdet, og derudover ikke andre udlæg eller udgifter i anledning af hvervet end traktement i forbindelse med møderne.

Til retshjælpen var der i 2017 tilknyttet følgende: Én daglig leder, to sekretærer, én rengøringsassistent, én IT-tekniker, seks telefonrådgivere, otte studenterrådgivere og en række frivillige juridiske konsulenter.

Pr. 1. oktober 2017 fik retshjælpen ny daglig leder. Herudover har der været stor udskiftning i truppen af studenterrådgivere, idet alene én rådgiver har været ansat i alle årets 12 måneder. Én ny sekretær og én ny rengøringsassistent er tillige blevet ansat i 2017.

Der er således erfaringsmæssigt tale om et meget ungt hold på personalefronten. Det betyder først og fremmest, at der har været en meget stor oplæringsbyrde for alle personaletyper, hvilket utvivlsomt har haft indvirkning på retshjælpens virke og muligheder for udvikling.

Alle medarbejdere, bortset fra rengøringsassistenten, arbejder helt eller delvist på frivillig basis. Således får bl.a. studenterrådgiverne alene en studenteraflønnning for 3 timers indsats om ugen, svarende til højst en fjerdedel af deres faktiske indsats.

Retshjælpen vil ikke kunne fungere uden den betydelige frivillige indsats, som alle tilknyttede yder.

Økonomi

Retshjælpens økonomi er udelukkende baseret på tilskud.

Det væsentligste tilskud kommer fra statens retshjælpspulje efter retsplejelovens § 324 formidlet af Civilstyrelsen. Silkeborg Retshjælp havde søgt om 913.000 kr. i driftstilskud for 2017. Ved bevilling af 28. april 2017 meddelte Civilstyrelsen, at der kunne ydes tilskud opgjort til i alt 813.319 kr. Af dette tilskud udgjorde 687.624 kr. basistilskud, 101.376 udligningstilskud og 24.319 kr. aktivitetstilskud.

Retshjælpen modtog i 2017 ikke tilskud fra Silkeborg Kommunes § 18-midler (§ 18 i Lov om social service) til understøttelse og værdsættelse af frivilligelementet i retshjælpens virke. Baggrunden var, at ansøgning herom ikke blev indsendt inden fristen den 1. oktober 2016. Retshjælpen har dog modtaget i alt 10.000 kr. i tilskud fra Silkeborg Kommune fra Social- og sundhedsudvalgets formandspulje.

Retshjælpens samlede tilskudsindtægter har således i alt andraget 823.319 kr. i beretningsåret.

Den helt overvejende del af økonomien hidrører fra retshjælpspuljen. Orientering om tilskud fra retshjælpspuljen kommer først omkring bevillingsårets 1. maj. Denne sene udmelding medfører, at retshjælpen i årets fire første måneder ikke har mulighed for at lægge et realistisk budget for året. Således blev det endelige budget for 2017 først vedtaget den 30. maj 2017.

Retshjælpens indtægter har ikke i beretningsåret været tilstrækkelige til at dække retshjælpens udgifter på det af bestyrelsen ønskede niveau. Efter at størrelsen af Civilstyrelsens tilskud for beretningsåret var oplyst omkring 1. maj, måtte bestyrelsen således tilpasse udgifterne til de foreliggende økonomiske rammer. Hertil kommer, at der ikke rettidigt blev ansøgt om § 18-midler fra Silkeborg Kommune.

Retshjælpens driftsresultat i beretningsåret blev et lille underskud på 11.933 kr., der er inddækket af retshjælpens egenkapital.

Retshjælpens daglige virke

Retshjælpen er etableret med egne kontor- og mødefaciliteter i et mindre lejemål på Hostrupsgade 24B, 8600 Silkeborg. I lejemålet findes et mindre fællesrum, et mødelokale, et kontorlokale samt toilet og beskedent køkken.

Fællesrummet er omdrejningspunktet for den sagsbehandling og videregående rådgivning, som retshjælpens rådgivere foretager. Både rådgivere, øvrige frivillige og den daglige leder sidder ved samme bord i dette lokale. Rummet er retshjælpens hjerte, og det giver gode muligheder for både sparring og supervision. Det er dog klart, at det også kan give visse udfordringer, at al aktivitet i retshjælpen er bundet op på dette beskedne lokale.

Lejemålets størrelse gør også, at det ikke er muligt, at anvende lokalerne til at yde direkte konfronterende retshjælp. Endvidere er placeringen i en baggård heller ikke optimal, når der skal etableres kontakt til rådsøgende første gang. De rådsøgendes indledende personlige henvendelse til retshjælpen foregår derfor på Silkeborg Bibliotek. Retshjælpens rådgivere sidder på biblioteket to gange om ugen, henholdsvis mandag og onsdag. Her kan rådsøgende skrive sig på en liste og derefter komme ind på tur.

I årets første ti måneder var åbningstiden på biblioteket således: Mandag fra kl. 10.00 til 13.00 og onsdag fra 15.00 til 18.00. Dette blev imidlertid ændret pr. 1. november 2017. Herefter har åbningstiderne været: Mandag fra 13.00 til 15.00 og onsdag fra 15.00 til 17.00.

Det bemærkes først og fremmest, at tiden om mandagen er flyttet fra formiddagen til om eftermiddagen. Placeringen af tiden om formiddagen var oprindeligt en forsøgsordning, som skulle vise, om der kunne tiltrækkes lige så mange rådsøgende på dette tidspunkt som om eftermiddagen. Dette har vist sig aldrig at blive tilfældet, og derfor er tiden nu flyttet til tidlig eftermiddag. De første erfaringer viser allerede, at det har haft en positiv effekt på antallet af rådsøgende.

Herefter bemærkes det, at åbningstiden er reduceret med én time. Denne reduktion er foretaget for at frigive mere af rådgivernes tid, da det pr. 1. november 2017 har været hensigten, at Silkeborg Retshjælp skal yde en mere videregående og fyldestgørende mundtlig rådgivning. Retshjælpen er velvidende om, at den direkte rådgivning til de rådsøgende ydes af jurastuderende, hvilket utvivlsomt har betydning for kvaliteten af den rådgivning, som rådgiverne er i stand til at give "på stående fod" sammenlignet med erfarne jurister. For at kompensere for dette forhold tages flere af de rådsøgendes spørgsmål med hjem til kontoret til yderligere undersøgelse, hvorefter der gives en tilbagemelding til den rådsøgende pr. telefon eller e-mail. Det betyder også, at selvom den "direkte konfrontation" med de rådsøgende er nedsat på biblioteket, er den i virkeligheden sat op, da den er flyttet til fjernkommunikation ydet fra kontorlokalerne. Der også værd at bemærke, at til trods for at åbningstiden er sat ned, har det ikke haft en direkte indvirkning på antallet af rådsøgende, der rådgives. Hertil kommer, at der aldrig er nogen der må gå fra biblioteket med uforrettet sag, fordi åbningstiden er overskredet. Grunden til, at nedsættelsen ikke har medført færre rådgivninger formodes at være, at der har været en del "ventetid", unødvendig rådgivningstid ("træde vande-tid") og at de rådsøgende har for vane at møde op fra åbningstidens start.

Som alternativ til muligheden for at kontakte retshjælpen ved at møde fysisk op på Silkeborg Bibliotek, tilbyder retshjælpen også telefonisk rådgivning på et særskilt telefonnummer. Dette sker hver onsdag fra kl. 19.00 til 21.00. Telefonerne bemandes af færdiguddannede jurister, der ofte har en fortid som studenterrådgiver i retshjælpen. Telefonrådgivernes indsats er fuldtud frivillig. Erfaringerne viser, at det kan

være meget vanskeligt at tiltrække nye telefonrådgivere. Antallet af rådgivninger, der foretages hver uge er meget varierende.

Rådgivningen

Retshjælpen opererer dels med grundlæggende rådgivning, der primært er mundtlig, og dels med videregående bistand, der hovedsagligt indebærer skriftlig sagsbehandling.

Den grundlæggende rådgivning svarer til tilskudsbekendtgørelsens (nr. 637 af 11. juni 2014) trin 1-retshjælp og ydes således enten som telefonrådgivning eller ved fysisk fremmøde. Denne type henvendelser er anonyme. Alle kan henvende sig og få grundlæggende rådgivning om alle typer problemer, og alle får en eller anden form for hjælp.

Hvis rådgiverne i forbindelse med rådsøgendes første henvendelse, hvad enten det er på biblioteket eller i telefonrådgivningen, skønner, at rådsøgende har behov for yderligere bistand, og rådgiveren finder retshjælpen egnet hertil, tilbydes videregående bistand. Denne type bistand svarer til bekendtgørelsens trin 2-retshjælp.

Den efterfølgende videregående behandling, der altid vil indebære en egentlig sagsbehandling med indhentelse af yderligere oplysninger, rejsning/afvisning af retlige krav mv. sker i form af møder på retshjælpens kontor, skriftlige henvendelser til de i sagen involverede og telefoniske henvendelser. Ved opstart af en sagsbehandling bekræfter retshjælpen i en skriftlig opdragsbekræftelse, hvad retshjælpens bistand konkret skal angå.

I forbindelse med den videregående behandling i sager, hvor der foreligger en tvist, kan forlig komme på tale. Enten på rådsøgendes, retshjælpens eller eventuelt modpartens initiativ. I disse tilfælde indleder og foretager retshjælpen konkrete forligsforhandlinger. Denne type bistand svarer til bekendtgørelsens trin 3-retshjælp.

For regnskabsåret har retshjælpen foretaget følgende registreringer i henhold til tilskudsbekendtgørelsen:

Retshjælpshenvendelser i alt	899
Fysisk fremmøde på Silkeborg bibliotek	627
Telefonisk	272
Mundtlig rådgivning, trin 1-retshjælp	815
Sagsbehandling, trin 2-retshjælp	84
• Med tilskud	66
• Uden tilskud	18
Forligsforhandlinger, trin 3-retshjælp*	17

*Retshjælpen har i 2017 alene registreret trin 3-retshjælp, der opfylder de økonomiske betingelser

I 2017 har retshjælpen således i alt behandlet 899 henvendelser om retshjælp. Heraf 627 ved fysisk fremmøde på Silkeborg Bibliotek og 272 igennem telefonrådgivningen. Det er dog ikke usandsynligt, at det reelle antal rådgivninger er højere, henset til antallet af sagstyperegistreringer jf. nærmere nedenfor. De 899 henvendelser er dog anvendt ved opgørelsen af retshjælpens aktivitet i henhold til tilskudsbekendtgørelsen.

Der er ydet trin-1 retshjælp i 815 tilfælde, trin 2-retshjælp i 84 tilfælde og trin 3-retshjælp i 17 tilfælde. Hvad angår retshjælpen på trin 2 og 3 er betingelserne for tildeling af aktivitetstilskud jf. tilskudsbekendtgørelsens § 5 ikke opfyldt i 18 tilfælde. Dette skyldes primært, at de økonomiske betingelser ikke har været opfyldt, men retshjælpen har også registreret to tilfælde, hvor sagstypen har været årsagen til manglende tilskudsberettigelse. Således har retshjælpen i alt i 83 tilfælde ydet trin 2- og trin 3-rådgivning, der er tilskudsberettiget.

I forhold til registreringerne for 2016 er der således et betydeligt fald i opgørelsen af både trin 1- og trin 2-retshjælp. Årsagen hertil er først og fremmest personalesituationen i retshjælpen. Den manglende anciennitet har haft direkte betydning for de enkelte rådgiveres kapacitet. Hertil kommer, at mange ressourcer har været anvendt på oplæring af nye rådgivere frem for direkte rådgivning og sagsbehandling. Endvidere kan det ikke afvises, at personalesituationen har medført, at den generelle viden vedrørende **selve registreringen** af henvendelser ikke har været tilstrækkelig. Et oplagt problem kunne være det, at såfremt én rådsøgende har haft flere forskellige ikke-sammenhængende spørgsmål, er disse kun blevet registreret som én rådgivning. Nedenstående opgørelse kan understøtte denne formodning, idet flere rådgivninger er registreret med flere emner. Således har der i 2017 været 1.067 sagstyperegistreringer, fordelt således:

Sagstype	Retshjælp
<u>Antal sagstyperegistreringer</u>	<u>1.067</u>
Familie- og arveret	192
Sociale ydelser	50
Øvrige offentligretlige sager	20
Ansættelsesforhold	21
Lejeret	155
Fast ejendom og boligforhold i øvrigt	59
Andre kontraktforhold	115
Udlændingesager	34
Erstatning og personskade	81
Dårlig økonomi	81
Strafferet	37
Procesret	49
Sundhedsmæssige forhold	6
Diverse	167

Særligt lejeretlige spørgsmål og familieretlige spørgsmål fylder således meget i retshjælpens virke. Herudover skal også især personskadesagerne nævnes, idet de ikke blot udgør en stor del af retshjælpens sagsportefølje, men også hører til den absolut mest sagsbehandlingstunge del. Her strækker sagsforløbene

sig ofte over mange år, hvilket også betyder, at de rådsøgende oplever at få deres sager behandlet af flere forskellige rådgivere.

De sagsbehandlingstunge sager har også nødvendiggjort, at der er indført nye retningslinjer og fremgangsmåder for oprettelse af nye sager i retshjælpen. Disse skulle forhåbentlig medvirke til at skabe en langt mere effektiv retshjælp og give de rådsøgende en mere hensigtsmæssig sagsbehandling.

Særlige forhold

Ansættelsen af ny daglig leder pr. 1. oktober medførte en lang række administrative ændringer. Arbejdet i den forbindelse var på nogle punkter langt større end forventeligt, hvorfor det fra et rent tidsmæssigt perspektiv har været en stor byrde. Det er dog den klare forventning, at dette ikke fortsætter ind i 2018.

Silkeborg Retshjælp deltog i november ved Retshjælpens Dag, der var arrangeret af Københavns Retshjælp.

Retshjælpen har et netværk – ”Alle tiders Retshjælp” – bestående af tidligere rådgivere og andre interessenter, der holdes opdateret vedrørende driften af Silkeborg Retshjælp. Alle medlemmer af netværket har aktivt tilkendegivet deres interesse i at støtte op om retshjælpen.

Mål for 2018

Formålet med denne årsberetning er ikke kun at reflektere over 2017 og berette om de forhold, der har haft indvirkning på retshjælpens virke i årets løb. Det er tillige hensigten med denne beretning at kigge fremad og give alle interesserede et indblik i, hvad retshjælpen arbejder med frem mod 2019. Nogle af de ting, der i 2018 vil blive arbejdet for, er følgende:

- På udkig efter nye lokaler – gerne med mulighed for at afvikle direkte konfronterede mundtlig rådgivning.
- Nye tidsbesparende metoder til at registrere den retshjælp, der ydes.
- Afholdelsen af flere interne kurser.
- Sikre adgang til Karnov Online.
- Skifte Advosys ud med et langt mere drifts- og fremtidssikret sagsbehandlingssystem.
- Tænke nye IT-løsninger.
- Give mulighed for at øge antallet af telefonrådgivere.
- Fastholde rådgivere.

Niels Langager

Daglig leder, cand.jur., ph.d.